

Motion till riksdagen 2025/26:250

av Johnny Svedin (SD)

Statlig samordning av Sveriges världsarv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta lämplig statlig myndighet eller institution få i uppdrag att samordna Sveriges världsarv och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har genom åren blivit hem åt 15 världsarv som erkänts av Unesco. Dessa platser speglar vårt lands unika kulturella, historiska och naturliga arv. De är inte bara källor till stolthet för svenska folket, utan bidrar även till turism, forskning och regional utveckling.

Ett exempel är Södra Ölands odlingslandskap, ett världsarv sedan år 2000, som sträcker sig över en 56 kilometer lång och 10 kilometer bred remsa längs Ölands södra kust. Det är ett landskap där människan i tusentals år har anpassat sig till unika naturförhållanden. Här finns alvarsmark, sällsynta kalkstenshedar tillsammans med forn lämningar och historiska byggnader. Detta visar på det djupa sambandet mellan människa, historia och natur i världsarvsområdena.

Trots det höga kulturhistoriska värdet och den internationella statusen saknar Sverige fortfarande en nationell strategi och en tydlig statlig samordning för världsarven. I rapportering till Kulturdepartementet under 2023 betonade Riksantikvarieämbetet att frånvaron av central styrning leder till otydlig ansvarsfördelning, varierande skyddsnivåer och olika förutsättningar för förvaltning och utveckling. I dag är ansvaret för världsarven splittrat mellan regionala och lokala aktörer, vilket resulterar i brist på långsiktig finansiering, kompetensförsörjning och planering.

Riksantikvarieämbetet har uttryckt behovet av att regeringen inrättar en nationell strategi och samordningsfunktion. En sådan funktion bör kunna placeras hos en befintlig myndighet, såsom Riksantikvarieämbetet, som redan har uppdrag inom kulturarvsområdet men i dag saknar ett samlat mandat för samordning av världsarven.

En statlig myndighet eller institution bör därför ges det övergripande ansvaret för samordningen av Sveriges världsarv. Denna funktion bör ges tillräckliga resurser och ett

tydligt mandat att arbeta långsiktigt. Dessutom bör en nationell handlingsplan utvecklas i samråd med lokala och regionala myndigheter, kulturella organisationer och det civila samhället. Syftet är att säkerställa att våra världsarv får det skydd, den uppmärksamhet och de investeringar som krävs för att bevara, utveckla och tillgängliggöra dem för kommande generationer.

Det är av yttersta vikt att Sverige tar sitt ansvar för att värna om och främja sina världsarv genom att införa en tydlig och långsiktig statlig samordning.

Johnny Svedin (SD)